

Armata României

Publicație editată de Ministerul Apărării Naționale,
fondată la 23 IULIE 1859 sub titlul:

OBSERVATORUL MILITAR

DRAMA CREDIBILITĂȚII

sau între dorința și putința de schimbare

Interviu cu domnul
general-locotenent ȘTEFAN GUȘĂ

- Domnule general, sînteți nu numai o personalitate foarte agreată în armată, dar și un personaj foarte cunoscut, discutat și controversat de marele public, pentru ceea ce ați făcut în decembrie '89. De doi ani și jumătate, v-ați retras din prima linie, ca să zic așa. Întrebarea este: De ce? Vă simțiți vinovați?

- Să punem lucrurile la punct de la bun început: nu m-am retras! Am 52 de ani, am fost numit la comanda unei armate și mă străduiesc să-mi fac cât mai bine datoria, alfit. Cît privește sentimentul culpabilității, situația este mult mai complexă. În genere, de la revoluție încôace, s-a mers pe simplificarea judecăților: cutare e un "fost", a slujit vechiul regim, a fost implicat în evenimentele din decembrie, deci e vinovați! Ei bine, am avut timp să mă gîndesc la toate acestea și, vă rog să mă credeți, m-am gîndit foarte serios. Părerea mea este că nu se poate împărți totul între alb și negru, între da și nu, aprecierea implicării și atitudinilor oamenilor care au fost atunci, cu sau fără voia lor, în mijlocul evenimentelor trebuie făcută mult mai nuanțat, fără pătimi, fără etichetări. Și, cred

eu, a sosit, în sfîrșit, timpul de așezări, de limpeziri, cînd asemenea judecăți pot fi făcute. De aceea, am și acceptat să discutăm acum.

- Bun, dar nu mi-ați răspuns la ultima întrebare...

- Dacă mă simt vinovați? Sigur că mă simt! Pentru cei aproape 30 de ani în care am acceptat - la început din naivitate, apoi, dintr-un soi de fatalitate - o ideologie mincinoasă și o practică politică dezastruoasă pe toate planurile. Fiindcă asta a reprezentat comunismul pentru poporul român - o doctrină ce n-are nimic comun cu tradițiile și spiritul nostru creștin. Iar noi, generațiile crescute și intrate în viață în anii '50 - '60, am fost victimele acestei ideologii și practici politice insidioase, viclene și dezușanizante. Asta nu înseamnă, însă, că toți am fost rău intenționați, că nu ne-am iubit țara și n-am încercat să o servim cu credință. Chiar dacă sloganurile care se vehiculau erau false, unele de-a dreptul aberante, cei mai mulți dintre noi am știut să păstrăm simțul măsurii și am încercat să ne facem meseria cum am putut

mai bine. Dacă n-ar fi fost așa, nu supraviețuiam, nu construim nimic, se ducea totul, efectiv, de ripă. Bunul nostru simț țărănesc - pe care mai toți îl purtăm în noi prin filiație și iubirea de patrie cea adevărată, adînc ascunsă în inimă, nu cea mimată și clamată în adunări și sedințe - ne-a ajutat, cred eu, să nu cedăm cu totul la rău, să nu renunțăm la valorile umaniste care sînt proprii poporului român: cinstea, respectul pentru muncă și roadele ei, toleranța și, înainte de toate, credința în Dumnezeu! Dar, din păcate, cei care au fost, într-adevăr, vinovați nu au simțit sau nu vor să simtă acest sentiment de culpabilitate.

Deci, pentru ceea ce am greșit în gîndire și faptă, în acei 30 de ani care cuprind viața mea de la ieșirea din copilărie și pînă în momentul '89, mă simt vinovați. Mă simt, într-un fel, vinovați și pentru că am acceptat cu bună credință să vin, în 1986, la conducerea Marclui Stat Major, deși nu aveam nici o înclinație și nici o dorință să mă afirm politic. Credeam că voi putea fi ceea ce fusesem și

Colonel CRISTIAN LEON

DRAMA CREDIBILITĂȚII

(Urmare din pagina 1)

pină atunci: un profesionist imperfect, dar onest. Naivitate, "marii maeștri" ai comunismului nu te admiteau în apropierea lor fără să-ți ceară să-ți vinzi sufletul!

- Și vi l-ați vândut?

- Vreau să cred, din toată inima, că nu, dar puterea totalitară maculează totul, ea nu admite opinii separate. Așa că, de ce să nu recunosc, am făcut și compromisuri. Sper că nu atât de grave și, mai ales, m-am străduit să nu lovesc niciodată în oameni. Prin urmare, dincolo de acelea, de continua nesiguranță ce și-o inculcă apartenența la structurile înalte ale puterii, vreau să cred că am rămas onest. Asta pot să-o judece mai bine camarazii mei.

- Nu vreau să vă liniștesc îndoielile, căci e bine să ne mai și îndoiim, din când în când! Vă rog doar să veniți la concret, la evenimentele din decembrie 1989.

- Am vorbit pe larg despre acest subiect și nu aș dori să-l reiau, acum, în extenso. Pe scurt: admit că am comis greșeli de apreciere a situației între 17 și 20 decembrie, la Timișoara și nu vreau să invoc nici un fel de scuze, nu pentru că acestea ar lipsi, ci fiindcă, acum, am înțeles în profunzime dramatismul și eroismul celor care au ridicat la luptă orașul de pe Bega; din momentul când mi-am dat seama de sensul și proporțiile luptei populare, am oprit orice amestec al armatei în desfășurarea evenimentelor - pra 20 decembrie! - după venirea la București, am avut două obiective: sprijinirea revoluției fără intervenție străină și oprirea vărsării de sânge. Cu toate stângăciile și disfuncționalitățile, până în 26.12.1989, când am fost înlocuit în funcția de șef al Marei Unități Major, aceste obiective erau îndeplinite. Puneți și dv. în balanță: ce am făcut bine și ce am făcut rău!

- E limpede, oamenii înțeleg fără multe vorbe. Acum, vă întreb, domnule general, credeți în posibilitatea convertirii celor din generația noastră?

- Sigur că da. Oamenii își pot schimba opțiunile politice, modul de a gândi. Cu condiția să fie bine informați și lăsați să judece cu capul lor. Ruperea de comunism, de ideologia și practicile comuniste nu numai că este posibilă, ci este, după opinia mea, singura atitudine normală, determinată de o analiză corectă a rezultatelor dezastruoase pe care aplicarea acestei ideologii a avut-o pretutindeni în lume. Pentru că nu poți persevera la nesfârșit în eroare! Inșă asta este o chestiune de conștiință a fiecăruia. Iar opțiunea nu se poate limita la declarații despre democrație, ea trebuie să fie însoțită de fapte, de gesturi concrete în sensul schimbării. Altminteri, nu te crede nimeni!

- Ați atins o problemă extrem de sensibilă. Credeți că există o dramă a credibilității în societatea românească actuală?

- Cum să nu fie, fiind am trăit și trăiesc eu însumi o asemenea dramă?! Este, fără exagerare, deprimant să vezi cum și se pun la îndoială bunele intenții. Dar nu poți să te superi pe cei care, după ce au fost minșiți atât amar de vreme, nu se mai arată dispuși să dea, cu ușurință, crezare vorbelor, declarațiilor lor. Dacă vreți să fiți crezuți că ești democrat, că vreți schimbarea vechilor

mentalități, trebuie să probezi aceasta prin ceea ce faci.

- Să ne întoarcem la concret. Dumneavoastră personal percepeți sentimentul de neîncredere din partea celorlalți?

- La mine, este o situație mai specială. Avind în vedere că am fost ce am fost, mi se pare normal ca unii, mai ales cei care nu mă cunosc direct, să mă suspecteze de conservatorism, de nostalgie după trecut. De unde și atitudinea altă de controversată din partea opiniei publice față de ceea ce am făcut eu în decembrie 1989.

- Aveți, totuși, extraordinarul atu de a fi respins categoric intervenția străină!

- E adevărat, însă nu toată lumea percepe exact ce ar fi însemnat acest lucru și atunci prevalează, uneori, suspiciunile. Unii mă bănuiesc de oportunism, cred că aș fi vrut să-mi păstrez pozițiile, alții mi-au reproșat că aș fi fost șovăitor. Mă rog, fiecare are dreptul să-și dea cu părerea. Eu știu, însă, că nu m-am gândit atunci la soarta mea și nici de putere nu m-am cramponat, dovadă că am acceptat fără crîcnire să merg într-o funcție relativ obscură, unde nu aveam acces la luarea deciziilor majore. N-aveam mare importanță, eram cu inima împăcată, făcusem ceva pentru păstrarea independenței țării.

- Și acum?

- Și acum sînt cu inima împăcată, pentru că, de pe locul meu, am încercat și încerc să contribuie la buna pregătire a organismului nostru militar. În armata pe care o comand, facem instrucție, concepem aplicații în afara oricăror șabloane, avem un climat în care fiecare își poate spune părerea fără frică, personal ascult pe oricine și, pe cît pot, mă străduiesc să ajut oamenii. De aceea, în ceea ce privește credibilitatea față de subordonați, față de cei care mă cunosc, nu am nici o emoție, știu că oamenii au încredere în mine.

- Ce ați face dacă ați fi readus în structurile înalte, de conducere, ale armatei?

- Asta-i o întrebare capcană! În primul rînd, trebuie să spun răspicat că nu urmăresc așa ceva. Nu doresc decît să fiu lăsat să-mi fac datoria ca profesionist.

- Totuși...

- Ei bine, dacă, totuși, aș fi vreodată în situația să particip la decizii care privesc armata, trebuie să spun cu toată sinceritatea că aș fi foarte tranșant și ferm. Personal, sînt total deschis la o schimbare în bine. Dar nu dispunem de modele clare. Aș insista să se discute și să se aprobe, neîntîrziat, concepția privind securitatea națională și cadrul legislativ necesar apărării naționale. Cred că trebuie făcut tot posibilul ca armata să nu mai fie niciodată pusă în situații ambigue, cum a fost în decembrie 1989. Aș insista, de asemenea, pentru asigurarea resurselor care să permită pregătirea intensivă a armatei. Totul, repet, în cadrul legal, nu la bunăvoința cuiva! În sfîrșit, aș pretinde foarte mult de la militari, fiindcă eu cred că democrația, în general, dar mai cu seamă în armată, înseamnă respectarea strictă a legii, îndeplinirea impecabilă a îndatoririlor de către fiecare. Dar, încă o dată spun, personal, n-am rîvnit și nu rîvnesc puterea. Așa că cele de mai sus trebuie luate doar ca sugestii, ca propuneri pentru cei care sînt și vor fi investiți să ia decizii.